

ที่ ขบ ๐๐๑๗.๒ / ว ๐๔๖๕

ศาลากลางจังหวัดชลบุรี
ถนนมนตเสวี ขบ ๒๐๐๐๐

๒๔ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่

เรียน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดชลบุรี นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
นายกเมืองพัทยา นายกเทศมนตรีนครแหลมฉบัง นายกเทศมนตรีนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์ และ
นายกเทศมนตรีเมืองทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๔๓๖.๒/๕๓๐๖
ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงมหาดไทย ได้รับการประสานจากกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข เพื่อ
ขอความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ จากการเฝ้าระวัง
สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม-๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ มีผู้ป่วยจำนวน ๑๗๑,๙๓๐ ราย
อัตราป่วยเท่ากับ ๒๖๒.๗๘ ต่อประชากรแสนคน มีผู้เสียชีวิต จำนวน ๔๔ ราย คิดเป็นอัตราผู้ป่วยตาย ๒๘.๕
ต่อประชากรแสนคน และพบว่าผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นผู้มีปัจจัยเสี่ยง เช่น ผู้สูงอายุ เด็กพิการ หญิงตั้งครรภ์ มี
โรคประจำตัว ซึ่งในขณะนี้พบผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ระบาดอยู่เป็นจำนวนมาก และคาดว่าจะยังมีการระบาดอย่าง
ต่อเนื่องไปจนถึงหลังปีใหม่ที่ตรงกับช่วงเวลาฤดูการระบาดของปี ๒๕๖๑ ประกอบกับตั้งแต่ต้นปี ๒๕๖๐
เป็นต้นมา มีการระบาดของผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ เป็นกลุ่มก้อน นอกจากนี้ ยังพบว่าเชื้อไข้หวัดใหญ่ที่ระบาดใน
ประเทศไทย มีการปรับสายพันธุ์ที่ละเอียดละน้อยอยู่ตลอดเวลา ทำให้ประสิทธิภาพของวัคซีนไม่สามารถป้องกัน
ได้เต็มที่ จึงอาจเกิดการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่เป็นกลุ่มก้อนในพื้นที่ที่มีคนรวมตัวกันเป็นจำนวนมากแห่ง
อื่นด้วย

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์และ
พิจารณาดำเนินการตามแนวทางการป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่ สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ทาง
<http://www.ppb.moi.go.th> หัวข้อ “ข่าวประชาสัมพันธ์” เรื่อง “ขอความร่วมมือในการเตรียมความพร้อม
เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่”

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายภวัต เลิศมุกดา)

รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

สำนักงานจังหวัดชลบุรี

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

โทรศัพท์/โทรสาร ๐๓๘-๒๗๔๔๐๔

อุบลรัตน์

อุบลรัตน์

ศาลากลางจังหวัดชลบุรี
เลขที่ 0878
วันที่ 16 ม.ค. 2561
กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด
ที่ 0937
วันที่ 16 มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑
ถนนอัมพวงค์ กทม. ๑๐๒๐๐

ที่ มท ๐๒๑๑.๗/ว ๐๒๓๗

๑๕ มกราคม ๒๕๖๑

สำนักงานจังหวัดชลบุรี
ที่ 162
วันที่ 16 ธ.ค. 2561
เวลา

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ส่วนที่สุก ที่ สช ๐๔๓๖.๒/๕๓๐๖
ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๐

ด้วยกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ขอความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ โดยจากการเฝ้าระวังสถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ มีรายงานผู้ป่วย จำนวน ๓๗๑,๕๓๐ ราย อัตราป่วยเท่ากับ ๒๖๒.๗๘ ต่อประชากรแสนคน มีผู้เสียชีวิต จำนวน ๔๙ ราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย ๒๘.๕ ต่อประชากรแสนคน และพบว่า ผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นผู้มีปัจจัยเสี่ยง เช่น ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก หญิงตั้งครรภ์ มีโรคประจำตัว ซึ่งในขณะนี้พบผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ระบาดอยู่เป็นจำนวนมาก และคาดว่าจะยังมีการระบาดอย่างต่อเนื่องไปจนถึงหลังปีใหม่ที่ตรงกับช่วงเวลาฤดูกาลระบาดของปี ๒๕๖๑ ประกอบกับตั้งแต่ต้นปี ๒๕๖๐ เป็นต้นมา มีการระบาดของผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่เป็นกลุ่มก้อน นอกจากนี้ ยังพบว่าเชื้อไข้หวัดใหญ่ที่ระบาดในประเทศไทย มีการปรับสายพันธุ์ที่ละเอียดอ่อนอยู่ตลอดเวลา ทำให้ประสิทธิภาพของวัคซีนไม่สามารถป้องกันได้เต็มที่ จึงอาจเกิดการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่เป็นกลุ่มก้อนในพื้นที่ที่มีคนรวมตัวกันจำนวนมากแห่งอื่นด้วย จึงขอความร่วมมือกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์และดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำชับให้หน่วยงานในพื้นที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และดำเนินการตามแนวทางและคำแนะนำในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ทาง <http://www.pob.moi.go.th> หัวข้อ "ชาวประชาสัมพันธ์" เรื่อง "ขอความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่"

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ppb.90711

(นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง
สำนักนโยบายและแผน
โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๒๓ ๕๑๔๔

๓๖

2

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๔๓๖๒/๕๓๐๖

กระทรวงมหาดไทย
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
วันที่ 29 ธ.ค. 2560
เลขที่ 50467
เรื่อง

กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเตรียมความพร้อม ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำแนะนำสำหรับกิจกรรมการรวมตัวของคนหมู่มาก

กรมอนามัย
เลขที่ 1907
วันที่ 29 ธ.ค. 60
จำนวน ๒ แผ่น

จากการเฝ้าระวังของกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรค สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ มีรายงานผู้ป่วย จำนวน ๑๗๑,๙๓๐ ราย อัตราป่วยเท่ากับ ๒๖๒.๗๘ ต่อประชากรแสนคน ผู้เสียชีวิตจำนวน ๔๙ ราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย ๒๘.๕ ต่อประชากรแสนคน โดยพบว่า ผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่มีปัจจัยเสี่ยง ได้แก่ ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก หญิงตั้งครรภ์ มีโรคประจำตัว ไม่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ได้รับยาต้านไวรัสไข้หวัดใหญ่ Osettamivir เฉลี่ยเกิน ๔๘ ชั่วโมงหลังป่วย และบางรายมีอาการแทรกซ้อนรุนแรงเกิดขึ้น โดยมีทั้งภาวะแทรกซ้อนต่อระบบทางเดินหายใจ ภาวะแทรกซ้อนต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด ตามลำดับ ซึ่งในขณะนี้พบผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ระบาดอยู่เป็นจำนวนมาก และคาดว่าจะมีการระบาดอย่างต่อเนื่องไปจนถึงหลังปีใหม่ที่ตรงกับช่วงเวลาฤดูกาลระบาดของปี ๒๕๖๑ ประกอบกับตั้งแต่ต้นปี ๒๕๖๐ เป็นต้นมา มีการระบาดของผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่เป็นกลุ่มก้อน โดยพบว่าสถานที่มีผู้ป่วยมากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ สถานศึกษา เรือนจำ และค่ายทหาร รวมทั้งข้อมูลจากศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบว่าเชื้อไข้หวัดใหญ่ที่ระบบในประเทศไทยมีการปรับสายพันธุ์ที่เสถียรน้อยอยู่ตลอดเวลา ทำให้ประสิทธิภาพของวัคซีนไม่สามารถป้องกันได้เต็มที่ จากสถานการณ์ดังกล่าวจึงมีความเสี่ยง ที่จะเกิดการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่เป็นกลุ่มก้อนในพื้นที่ที่มีคนรวมตัวกันจำนวนมากแห่งอื่นด้วย เช่น สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ร้านอาหาร สถานที่ทำงาน สถานสงเคราะห์ สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน หอพัก ห้องชุด เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ในชุมชนเป็นวงกว้างต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดอาการรุนแรงหรือเสียชีวิต ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เด็กเล็ก และหญิงตั้งครรภ์

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ กระทรวงสาธารณสุข จึงขอความร่วมมือจากหน่วยงานของท่าน พิจารณาดำเนินการตามแนวทางการป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์และดำเนินการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามเอกสารคำแนะนำเรื่อง การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ สำหรับสถานที่ที่มีการจัดกิจกรรมรวมตัวของคนหมู่มาก ในหน่วยงานที่อยู่ในความดูแลของท่าน เช่น สถานปฏิบัติธรรม เป็นต้น รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย

ทั้งนี้...

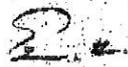
3

- ๒ -

ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดเอกสาร แนวทางและคำแนะนํามาในการป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่
 ได้ที่เว็บไซต์สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค http://beid.ddc.moph.go.th/beid_2014/
 และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
 โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๓๒๓๘ และ ๐ ๒๕๕๐ ๓๑๕๘ หรือ สายด่วนกรมควบคุมโรค ๑๕๒๒-อํานาจกระทรวงสาธารณสุข
 ได้มีหนังสือเรียน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงยุติธรรม
 ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม
 และความมั่นคงของมนุษย์ และนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ด้วยอีกทางหนึ่งแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ทราบ ร่วมมือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย
 จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิภาส ทรายกีรินทร์)

รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค
 สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่
 โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๓๒๓๘
 โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๓๒๓๘

4

คำแนะนำสำหรับกิจกรรมการรวมตัวของคนหมู่มาก เพื่อป้องกันการแพร่กระจายโรคไข้หวัดใหญ่

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

โรคไข้หวัดใหญ่ เป็นโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัส อาการที่พบบ่อย คือ มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก เจ็บคอ ปวดเมื่อยตามร่างกาย อ่อนเพลีย ติดต่อดีง่าย โดยเชื้อสามารถติดต่อจากคนหนึ่งไปอีกคนหนึ่งโดยการหายใจ ได้รับน้ำมูก หรือเสมหะของผู้ป่วยโดยเชื้อจะผ่านทางเยื่อจมูก จมูกและปาก สัมผัสสิ่งที่เป็นเชื้อโรค เช่น ผ้าเช็ดหน้า ช้อน แก้วน้ำ การจูบหรือสัมผัสเชื้อแล้วขยี้ตา หรือนำเข้าปาก

จากสถานการณ์การเกิดโรคไข้หวัดใหญ่ในภาพรวม ของประเทศ พบว่า จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไข้หวัดใหญ่ เริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้น สำหรับประเทศไทย แต่ละปีมักมีการระบาดสองระลอก ในช่วงต้นปีและกลางปี การระบาดในช่วงต้นปีเป็นช่วงฤดูหนาว และเมื่ออากาศร้อนขึ้นภาคเหนือภาคใต้ประเทศไทยก็มักจะลดลง และจะกลับมาระบาดอีกในช่วงกลางปี ซึ่งตรงกับช่วงเข้าฤดูฝน โดยการระบาดช่วงกลางปีจะมีผู้ป่วยมากกว่าช่วงต้นปี

หากจะมีการรวมตัวกันของคนหมู่มาก เช่น งาน คอนเสิร์ต การประชุมขนาดใหญ่ การแข่งขันกีฬางานพิธีการ งานแต่งงาน งานขึ้นเรือ งานบุญ หรือ กิจกรรมอื่นๆ ในช่วงที่มีการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ กิจกรรมดังกล่าวมีโอกาสที่จะเป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อโรคที่สูง และผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความเสี่ยงที่จะติดโรคได้ ซึ่งควรมีการปฏิบัติเช่นเดียวกัน ดังนี้

คำแนะนำสำหรับผู้จัดงานหรือเจ้าภาพงาน

1. ผู้จัดงาน หรือกิจกรรมการรวมตัวของคนหมู่มาก ควรให้ข้อมูลคำแนะนำการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค แก่กลุ่มเป้าหมายที่จะมาร่วมงาน หรือกิจกรรมล่วงหน้า โดยใช้ช่องทางต่างๆ เช่น การส่งจดหมาย แจ้งข่าว การส่งคำแนะนำในหนังสือพิมพ์ มุมนิทรรศการ รวมทั้งการประกาศในงาน
2. ผู้จัดงานควรอำนวยความสะดวกในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคแก่ผู้ร่วมงาน เช่น
 - ทำป้ายคำแนะนำ หรือหน่วยบริการให้คำแนะนำ ผู้ที่มีอาการป่วยคล้ายไข้หวัดใหญ่บริเวณทางเข้างาน
 - จัดอ่างล้างมือพร้อมสบู่ กระดาษทิชชู ในที่ที่เข้าถึงให้พอเพียง
 - จัดให้มีผู้ทำความสะอาดอุปกรณ์ และบริเวณ ที่มีผู้สัมผัสปริมาณมาก เช่น ราวบันได ลูกบิดประตู ห้องน้ำ ด้วยน้ำผงซักฟอก หรือน้ำยาทำความสะอาดหัวไป อย่าง สม่ำเสมอและบ่อยกว่าในภาวะปกติ (หากเป็นประตูที่สามารถใช้ส่วนอื่นของร่างกาย เช่น ใช้ด้านหลังของลำตัวผลักประตูออกได้ จะช่วยลดโอกาสการสัมผัสเชื้อโรค)
 - จัดหาหน้ากากอนามัยสำหรับผู้มีอากาศคล้ายไข้หวัดใหญ่ที่มีความจำเป็นต้องอยู่ร่วมกิจกรรม
 - จัดจุดปฐมพยาบาลให้การดูแลรักษาเบื้องต้นแก่ผู้ป่วยที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ โดยแ่้าผู้ป่วยออกจากกิจกรรมการรวมตัวนั้น รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการส่งกลับไปรักษาตัวที่บ้านหรือโรงพยาบาล
 - ควรพยายามลดความแออัดของผู้เข้าร่วม กิจกรรม เช่น เพิ่มจำนวนรถที่นำประชาชนเข้างาน กระจายมุมจำหน่ายอาหาร
 - จัดบริการทางเลือกทดแทนการรวมงาน เช่น ให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ หรือการถ่ายทอดทางสื่อมวลชน

คำแนะนำ...

คำแนะนำสำหรับผู้มาร่วมกิจกรรม

๑. ผู้ที่มีอาการป่วยคล้ายไข้หวัดใหญ่ เช่น มีไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก แม้จะมีอาการไม่มาก ควรหยุดพักรักษาตัวอยู่บ้านเป็นเวลา ๗ วันนับจากวันเริ่มป่วย หรือหลังจากหายเป็นปกติแล้วอย่างน้อย ๑ วัน และไม่ควรเข้าร่วมงาน หรือกิจกรรมกับคนหมู่มาก แต่หากจำเป็นต้องเข้าร่วมงาน ให้สวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา และล้างมือบ่อยๆ
๒. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่หากป่วยเป็นโรคไข้หวัดใหญ่จะมีความรุนแรง ได้แก่ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง หญิงมีครรภ์ ผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า ๖๕ ปี ขึ้นไป เด็กอายุต่ำกว่า ๒ ปี ผู้มีภูมิคุ้มกันต่ำ และผู้มีโรคอ้วน ควรหลีกเลี่ยงการไปในสถานที่ที่มีการรวมตัวของคนหมู่มาก เพื่อลดโอกาสการติดเชื้อ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่กำลังมีการระบาดของไข้หวัดใหญ่
๓. ประชาชนทั่วไปที่เข้าร่วมกิจกรรม ควรปฏิบัติตามหลักสุขอนามัย เช่น ล้างมือด้วยน้ำ และสบู่หรือแอลกอฮอล์เจลบ่อยๆ หากมีอาการไอ จาม ให้ใช้กระดาษทิชชูหรือผ้าปิดปากปิดจมูก หากไม่มีหรือหยิบไม่ทัน ไม่ควรใช้มือป้องจมูกปาก เพราะเชื้อจะติดอยู่ที่มือ แล้วจะไปเปื้อนตามสิ่งของ เครื่องใช้ต่างๆ ให้ไอจามใส่แขนเสื้อแทน ซึ่งจะช่วยลดการกระจายเชื้อได้ดี
๔. การสวมหน้ากากอนามัยจะเป็นประโยชน์มาก หากผู้ที่มีอาการป่วยเป็นผู้สวม เพราะจะช่วยป้องกันการแพร่เชื้อเวลาไอจามได้ดี ส่วนผู้ที่ไม่มีอาการป่วย ไม่ควรไปจำเป็นต้องสวมหน้ากากอนามัย แต่อาจจะได้ประโยชน์จากการสวมหน้ากากอนามัย เพื่อป้องกันการติดเชื้อในกรณีที่เขาไปอยู่ในที่แออัดที่อาจจะมีผู้เป็นไข้หวัดใหญ่อยู่ด้วย

หากจัดกิจกรรมที่มีการรวมตัวกันหมู่มาก เช่น งานบุญต่างๆ การเข้าค่าย เป็นต้น
ให้หมั่นทำความสะอาดบริเวณที่มีการสัมผัสบ่อยๆ รักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล
จัดระบบการระบายอากาศให้ปลอดโปร่งอยู่เสมอ
